

VDVACCOUNTANTS.BE
ACCOUNTANTS - BELASTINGCONSULENTEN

Tomt 4, 9520 Vlierzele / Voskenslaan 127, 9000 Gent
T 053 77 66 66 F 053 77 66 60 M 0486 17 47 57
www.vdvaccountants.be devloo@vdvaccountants.be
BTW BE 0471 998 832 KBC 734-0121220-76

DE VZW

FISCALE & BOEKHOUDKUNDIGE VERPLICHTINGEN

1. ALGEMEEN	4
1.1 DEFINITIE	4
1.2 KENMERKEN	4
1.3 CRITERIA KLEINE/GROTE VZW	4
1.4 VZW VERSUS FEITELIJKE VERENIGING.....	4
1.4.1 Schematisch overzicht verschilpunten.....	5
2. OPRICHTINGSFORMALITEITEN	5
3. LEDEN.....	6
3.1 EFFECTIEVE LEDEN.....	6
3.2 TOEGETREDEN LEDEN	6
3.3 HET LEDENREGISTER.....	6
3.4 ONTSLAG VAN EEN LID.....	7
3.5 UITSLUITING VAN EEN LID.....	7
4. DE ORGANEN VAN DE VZW.....	8
4.1 DE RAAD VAN BESTUUR	8
4.1.1 Samenstelling / bevoegdheden	8
4.1.2 Overdracht bevoegdheden	8
4.2 DE ALGEMENE VERGADERING	8
4.2.1 Samenstelling / bevoegdheden	8
4.2.2 Bijeenroeping.....	9
4.3 DE COMMISSARIS.....	9
4.4 DAGELIJKS BESTUUR	10
5. AANSPRAKELIJKHEID	10
5.1 AANSPRAKELIJKHEID LEDEN	10
5.2 AANSPRAKELIJKHEID BESTUURDERS	10
5.2.1 Interne aansprakelijkheid.....	10
5.2.2 Externe aansprakelijkheid.....	10
5.2.3 Strafrechtelijke aansprakelijkheid	10
6. BOEKHOUDKUNDIGE VERPLICHTINGEN.....	11
6.1 KLEINE VZW	11
6.2 GROTE VZW.....	11
6.3 ZEER GROTE VZW	11
6.4 ALGEMENE VERPLICHTING	12
7. BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE.....	12
7.1 WIE IS BTW-BELASTINGPLICHTIGE?.....	12
7.2 IS EEN VZW BTW-BELASTINGPLICHTIGE?	12
7.3 BTW OP LIDGELDEN EN SPONSORING?.....	13

8. RECHTSPERSONENBELASTING OF VENNOOTSCHAPSBELASTING?	13
8.1 RECHTSPERSONENBELASTING	13
8.2 VENNOOTSCHAPSBELASTING.....	14
8.3 VOLGENDE HANDELINGEN WORDEN ECHTER VOOR VZW'S NIET ALS VERRICHTINGEN VAN WINSTGEVENDE AARD BESCHOUWD:	14
(ARTIKEL 182 WIB 92)	14
8.4 AAN DE VENNOOTSCHAPSBELASTING ZIJN NIET ONDERWORPEN:	14
(ARTIKEL 180 EN 181 WIB 92)	14
8.4 SCHEMATISCH OVERZICHT	15
8.4 PRAKTIJKVOORBEELDEN	17
9. DE VZW-TAKS	17
9.1 WAT?	17
9.2 HOE AANGEVEN?.....	18
9.3 WANNEER EN HOEVEEL TE BETALEN?	18
10. GIFTEN	18
10.1 HET ONTVANGEN VAN GIFTEN, SCHENKINGEN EN LEGATEN	18
10.2 SCHENKINGSRECHTEN/SUCCESSIERECHTEN	18
10.2.1 De techniek van het duolegaat	19
10.3 FISCALE AFTREKBAARHEID VAN GIFTEN:	20
11. ONTBINDING VAN EEN VZW	20
11.1 VRIJWILLIGE ONTBINDING.....	20
11.1.1 Oorzaken	20
11.1.2 Procedure	20
11.2 GERECHTELIJKE ONTBINDING.....	20
11.2.1 Oorzaken	20
11.2.2 Procedure	20
11.3 ONTBINDING VAN RECHTSWEGE.....	21
11.4 BEKENDMAKING VAN DE ONTBINDING	21

1. Algemeen

1.1 Definitie

Volgens het woordenboek Dikke Van Dale wordt een VZW gedefinieerd als een vereniging zonder winstoogmerk.

Artikel 1 van de VZW-wet van 2 mei 2002 definieert de VZW als volgt: “de vereniging zonder winstoogmerk is die welke niet nijverheids- of handelszaken drijft en welke niet tracht een stoffelijk voordeel aan haar leden te verschaffen”.

Een VZW is een groep natuurlijke personen en/of rechtspersonen die een belangeloos doel nastreven.

1.2 Kenmerken

- geen nijverheids- of handelsactiviteit
- rechtspersoonlijkheid
- VZW krijgt rechtspersoonlijkheid vanaf de dag dat haar statuten, de akten betreffende de benoeming van de bestuurders, en in voorkomend geval van de personen gemachtigd om de vereniging te vertegenwoordigen, worden neergelegd op de griffie van de Rechtbank van Koophandel van het gerechtelijk arrondissement waar de VZW haar zetel heeft
- VZW mag geen winstoogmerk hebben maar mag wel winst maken
- de oprichting vereist geen inbreng van een startkapitaal
- VZW geeft nooit aandelen uit
- men kan een gift doen om niet of een gift ten bezwarende titel dan verwerft men bijzondere rechten of bepaalde diensten
- men mag als lid nooit stoffelijke voordelen bekomen van de VZW
- een VZW mag haar naam niet laten voorafgaan of volgen door de term “stichting”
- wet van 27 juni 1921 gewijzigd door de wet van 2 mei 2002

1.3 Criteria kleine/grote vzw

Kleine VZW: als maximum 1 van onderstaande criteria wordt overschreden.

Grote VZW: als minstens 2 van onderstaande criteria worden overschreden.

Criteria:

- gemiddeld 5 werknemers in voltijdse equivalenten
- 250.000,00 € ontvangsten exclusief btw
- balanstotaal van 1.000.000,00 €

Zeer grote VZW: als minimum 2 van onderstaande criteria worden overschreden of als er minimum 100 werknemers zijn in voltijdse equivalenten.

Criteria (Wetboek van Vennootschappen Art 15):

- minimum 50 werknemers in voltijdse equivalenten
- 6.250.000,00 € ontvangsten exclusief btw
- balanstotaal van 3.125.000,00 €

1.4 VZW versus feitelijke vereniging

Het fundamentele verschil tussen een feitelijke vereniging en een VZW is dat een feitelijke vereniging geen rechtspersoonlijkheid bezit. Ze heeft dus geen eigen identiteit en kan daardoor o.a. nooit onroerende goederen aankopen, schenkingen aanvaarden en verbintenissen of schulden aangaan. Alle verbintenissen van een feitelijke

vereniging worden dus door de leden aangegaan met het gevolg dat die leden zich elk persoonlijk verbinden tot het nakomen van de verplichtingen van de vereniging alsook elk hoofdelijk aansprakelijk zijn.

1.4.1 Schematisch overzicht verschilpunten

	VZW	Feitelijke vereniging
Aard	Groepering van minimum 3 personen die een gemeenschappelijk doel nastreven dat zich hoofdzakelijk binnen de non-profit sector bevindt.	Meerdere personen die overeen komen om op een geregelde en duurzame wijze een gemeenschappelijk doel na te streven.
Rechtspersoonlijkheid	Ja. De VZW vormt een aparte entiteit met eigen rechten en plichten. Haar oprichting en werking worden door de wet bepaald.	Nee. De vereniging heeft geen eigen rechten en plichten en haar werking wordt niet door de wet bepaald.
Organisatie	Wel gereguleerd. De VZW heeft verplicht een algemene vergadering, raad van bestuur, boekhouding e.d. nodig.	Niet gereguleerd en dus vrij te bepalen.
Aansprakelijkheid	De leden zijn individueel niet gebonden in hun privé vermogen.	Elk individueel lid is hoofdelijk aansprakelijk voor het niet nakomen van de verbintenissen van de feitelijke vereniging.
Plichten	Verplichte bekendmakingen en neerleggingen zoals bij wet bepaald.	Geen verplichtingen.
Boekhouding	Boekhouding is bij wet verplicht. Boekhoudkundige verplichtingen variëren naar gelang de grootte van de VZW.	Geen verplichtingen.
Structuur	VZW moet minimum 3 effectieve leden hebben alsook een algemene vergadering en een raad van bestuur.	Vrij te bepalen.

2. Oprichtingsformaliteiten

- minimum 3 effectieve leden nodig, dit mogen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen zijn
- op te richten bij notariële of onderhandse akte
Let op: een VZW die vastgoed bezit moet verplicht via notariële akte worden opgericht.

- de statuten dienen volgens de wet in 2 exemplaren te worden opgemaakt
 - volgende vermeldingen dienen verplicht in de statuten te worden opgenomen (artikel 2 van de VZW-wet van 27 juni 1921 gewijzigd door de wet van 2 mei 2002):
 - identiteit oprichters
 - naam, maatschappelijke zetel en gerechtelijk arrondissement van de VZW
 - minimum aantal effectieve leden opsommen
 - voorwaarden voor toe -en uittreden
 - bevoegdheid algemene vergadering
 - wie bestuurder wordt
 - ontslag/benoemingsvoorwaarden bestuurders
 - maximumbedrag van het lidgeld
- Zo weten de personen die tot de VZW willen toetreden welke financiële verbintenissen er van hen worden verwacht.
- wat er met het vermogen van de VZW gaat gebeuren bij ontbinding, dit moet steeds naar een belangeloos doel gaan zoals bijvoorbeeld naar een andere VZW
 - duur van de VZW
 - doelstelling van de VZW (geen handel- of nijverheidsactiviteiten)
 - de oprichtingsakte en het register van de leden dienen neergelegd te worden op de griffie van de rechtbank van koophandel, de griffie zorgt voor het toekennen van het ondernemingsnummer.

3. Leden

Er zijn 2 soorten leden in een VZW, namelijk effectieve leden en toegetreden leden.

3.1 Effectieve leden

- minimum 3
- voorwaarden zie statuten
- bepalen het beleid (bestuurders)
- hebben stemrecht

3.2 Toegetreden leden

- worden lid van de VZW om van haar activiteiten te kunnen genieten
- hebben geen stemrecht

3.3 Het ledenregister

De Raad van Bestuur moet bij de oprichting van de VZW een ledenregister opmaken. Dit register dient neergelegd te worden op de griffie van de rechtbank van koophandel en blijft daar maar dient ook ten alle tijde geraadpleegd te kunnen worden op de zetel van de vennootschap.

In het ledenregister worden enkel de effectieve leden opgenomen. Van hen dienen volgende gegevens te worden vermeld:

- naam
- voornamen
- woonplaats
- naam van de vereniging/vennootschap (indien rechtspersoon)
- rechtsvorm (indien rechtspersoon)
- adres van de maatschappelijke zetel (indien rechtspersoon)

Bij wijzigingen aan de lijst met effectieve leden dient de Raad van Bestuur het ledenregister aan te passen binnen de 8 dagen na kennisname van de wijziging. Het nieuwe ledenregister dient bijgevolg ten laatste binnen de maand na de verjaardag van de neerlegging van de statuten neergelegd te worden op de griffie van de rechtbank van koophandel.

Voorbeeld:

Neerlegging van de statuten van de VZW X vond plaats op 1 maart 2007.

Het ledenregister werd aangepast op 7 december 2008.

Het aangepaste ledenregister moet uiterlijk op 31 maart 2009 worden neergelegd.

De Kamer keurde in februari 2009 een wetsvoorstel goed tot wijziging van de VZW-wet waarin er sprake is van de afschaffing van de verplichting tot neerlegging van het ledenregister. Dit verscheen echter nog niet in het Belgisch Staatsblad dus het is nog even wachten op een definitieve wetswijziging.

3.4 Ontslag van een lid

Effectieve leden kunnen zich op elk ogenblik terugtrekken uit de VZW door een brief te richten aan één van de leden van de Raad van Bestuur. In deze brief kunnen ze zelf bepalen wanneer het ontslag zal ingaan, bijvoorbeeld twee weken na ontvangst van de brief.

Toegetreden leden kunnen zich ook op elk ogenblik terugtrekken uit de VZW, dit mag mondeling of schriftelijk meegedeeld worden.

Indien een lid zijn jaarlijkse bijdrage niet betaalt wordt het geacht ontslag te nemen.

3.5 Uitsluiting van een lid

Leden van een VZW kunnen om bepaalde redenen uitgesloten worden. Bijvoorbeeld wanneer zij in strijd handelen met de doelstellingen van de VZW.

De uitsluiting van een effectief lid kan enkel geschieden naar aanleiding van een beslissing van de Algemene Vergadering. Die beslissing moet bij 2/3 meerderheid van de stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen worden.

Men kan in de statuten voorzien dat een lid het recht heeft om gehoord te worden alvorens er over zijn/haar uitsluiting wordt beslist. Wordt dit niet voorzien dan is de Algemene Vergadering niet verplicht om het lid de kans te geven om zich te verdedigen.

Toegetreden leden kunnen uitgesloten worden door een beslissing van de Raad van Bestuur.

4. De organen van de VZW

4.1 De Raad van Bestuur

4.1.1 Samenstelling / bevoegdheden

De Raad van Bestuur bestaat uit minimum drie personen. Dit kunnen natuurlijke of rechtspersonen zijn.

Aangezien de wet bepaalt dat de Algemene Vergadering steeds groter moet zijn dan de Raad van Bestuur mag de Raad van Bestuur uitzonderlijk uit slechts twee leden bestaan als de Algemene Vergadering uit maximum drie leden bestaat.

Alleen de Algemene Vergadering is bevoegd om bestuurders te benoemen of af te zetten. Bij wijziging van de Raad van Bestuur dient de akte van wijziging te worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel en te worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

De Raad van Bestuur voert het beleid uit zoals het werd uitgestippeld door de Algemene Vergadering (= dagelijks bestuur) . Ze bestuurt de VZW en vertegenwoordigt haar in en buiten rechte. (Art. 13 wet van 27 juni 1921)

Alle bevoegdheden die de wet niet uitdrukkelijk verleent aan de Algemene Vergadering worden toegekend aan de Raad van Bestuur.

De statuten kunnen de bevoegdheden van de Raad van Bestuur beperken maar deze beperkingen zijn niet tegenstelbaar aan derden ook al zijn ze bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

4.1.2 Overdracht bevoegdheden

De bevoegdheid om de vereniging in en buiten rechte te vertegenwoordigen, kan evenwel op de wijze bepaald in de statuten worden opgedragen aan één of meer personen, al dan niet bestuurder of lid die ofwel alleen, ofwel gezamenlijk, ofwel als college optreden.

Dit kan nuttig zijn wanneer de activiteiten van de VZW een zekere omvang krijgen. Zo dient de Raad van Bestuur niet meer voor iedere beslissing inzake het dagelijks bestuur samen te komen.

4.2 De Algemene Vergadering

4.2.1 Samenstelling / bevoegdheden

De Algemene Vergadering is het hoogste gezagsorgaan. Ze bestaat enkel uit effectieve leden. Doch de toetredenen leden mogen de vergadering bijwonen indien de statuten hierin voorzien.

De Algemene Vergadering heeft volgende bevoegdheden:

- wijziging van de statuten
- ontslag/benoeming bestuurders en commissaris(sen)
- goedkeuring jaarrekening (binnen de zes maand na afsluiting van het boekjaar)
- kwijting verlenen aan de bestuurders en commissaris(sen)
- beslissing tot ontbinding van de VZW
- uitsluiting van een lid
- beslissen over beleid dat dient uitgevoerd te worden door de bestuurders

De VZW-wet bepaalt dat er altijd meer leden moeten zijn in de Algemene Vergadering dan bestuurders in de Raad van Bestuur zodat de Algemene Vergadering een objectieve controle kan uitoefenen op de Raad van Bestuur.

4.2.2 Bijeenroeping

Minimum 1 x per jaar dient de algemene vergadering samen te komen om de jaarrekening goed te keuren. Ze kan ook bijeengeroepen worden door de Raad van Bestuur of wanneer minstens 20% van de effectieve leden daarom vraagt.

Ten minste acht dagen voordat de Algemene Vergadering plaatsvindt moeten de leden bijeengeroepen worden, tenzij de statuten in een langere termijn voorzien.

De uitnodigingsbrief moet de agenda bevatten. Ieder item dat door ten minste één twintigste van de leden werd ondertekend wordt op de agenda gezet.

Er wordt beslist bij de helft + één meerderheid.

De VZW is verplicht om van iedere Algemene Vergadering notulen bij te houden.

4.3 De commissaris

De term commissaris mag enkel nog gebruikt worden voor erkende bedrijfsrevisoren.

- een commissaris is verplicht voor zeer grote VZW's
- kleine of grote VZW's mogen wel steeds hun rekeningen laten nazien door een externe zonder dat deze noodzakelijk een bedrijfsrevisor is. Indien deze toch een erkende bedrijfsrevisor is mag hij de titel van commissaris dragen, zoniet moet men deze persoon een andere naam geven zoals bijvoorbeeld 'controleur van de rekeningen'.
- taken: controle van de financiële toestand, rekeningen nazien, regelmatigheid van de inschrijving in de dagboeken nazien, nagaan of de jaarrekening en toelichting een getrouw beeld geven, enzovoort.
- bij het beëindigen van de auditwerkzaamheden dient de commissaris een controleverslag op te stellen waarin zijn al dan niet goedkeurende verklaring wordt opgenomen

Het controleverslag van de commissaris moet minimum zes verplichte vermeldingen bevatten (art. 144 W. Venn.), namelijk vermeldingen over:

- het verloop van de controle, de ophelderingen en inlichtingen van het bestuur
- de regelmatigheid van de boekhouding en de jaarrekening
- het getrouw beeld van de jaarrekening en de toelichting
- de regelmatigheid van de winstbestemming
- de eventuele aangetroffen overtredingen van de VZW-wet of statuten

Dit controleverslag moet ten laatste acht dagen voor de Algemene Vergadering samen met de jaarrekening en het jaarverslag aan de Algemene Vergadering worden overhandigd.

Enkel de Algemene Vergadering is bevoegd om een commissaris te benoemen of af te zetten. Net zoals bij wijzigingen in de Raad van Bestuur moet ook de wijziging van commissaris bekendgemaakt worden in het Belgisch Staatsblad.

4.4 Dagelijks bestuur

- dit orgaan is niet verplicht en komt meestal voor bij grote VZW's
- = soort gedelegeerd bestuurder
- ontslag/ benoeming neerleggen op de griffie van de rechtbank van koophandel

5. Aansprakelijkheid

5.1 Aansprakelijkheid leden

Effectieve leden kunnen persoonlijk aansprakelijk gesteld worden:

- voor handelingen gesteld vóór het oprichten van de VZW, dus vóór de VZW rechts-persoonlijkheid had
- als ze de VZW niet kenbaar maken, men moet namelijk op alle facturen/ aankondigingen en dergelijke de vermelding “vereniging zonder winstoogmerk “ of de afkorting “VZW” vermelden
- als de VZW in vereffening is en ze daden verrichten zonder vermelding “in vereffening”.

Gewone leden kunnen nooit persoonlijk aansprakelijk gesteld worden.

5.2 Aansprakelijkheid bestuurders

Voor de bestuurders gelden 3 soorten aansprakelijkheid.

5.2.1 Interne aansprakelijkheid

Bestuurdersfouten:

Bijvoorbeeld contracten tekenen met zeer nadelige gevolgen voor de VZW of goederen aankopen die niks met het doel te maken hebben.

Schending van de VZW-wet:

Bijvoorbeeld geen boekhouding bijhouden of geen aangifte indienen.

Schending van de statuten:

Bijvoorbeeld de voorwaarden voor benoeming niet naleven.

5.2.2 Externe aansprakelijkheid

Als een VZW haar contracten niet naleeft kan een bestuurder persoonlijk aansprakelijk gesteld worden indien volgende 2 voorwaarden zijn voldaan:

- de contractpartij zelf stelt de vordering
- er is schade geleden

5.2.3 Strafrechtelijke aansprakelijkheid

Bijvoorbeeld misdrijven of de kassa leegroven.

6. Boekhoudkundige verplichtingen

De boekhoudkundige verplichtingen van een VZW verschillen naar gelang de grootte van de VZW:

6.1 Kleine vzw

Een kleine VZW moet een vereenvoudigde boekhouding doen. Dit houdt in:

- begroting
- dagboeken (AK, VK, ...)
- jaarrekening
- inventaris, m.a.w. een overzicht van de activa, de rechten, de schulden en de verbintenissen

Gebruikte documenten:

Het genormaliseerd model van dagboek bestaat uit een dagboek ontvangsten en een dagboek uitgaven (zie bijlage 1). Deze dagboeken moeten steeds bijgehouden worden op de maatschappelijke zetel van de VZW.

Het genormaliseerd minimaal schema van de staat van de ontvangsten en uitgaven is een jaaroverzicht van de uitgaven en ontvangsten (zie bijlage 2). Het bevat volgende uitsplitsingen:

- goederen en diensten
- bezoldigingen
- diensten en diverse goederen
- andere uitgaven
- lidgeld
- schenkingen en legaten
- subsidies
- ander ontvangsten

Dit document moet jaarlijks worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel.

De inventaris van activa, rechten, schulden en verbintenissen bevat een samenvatting van de waarderingsregels en een overzicht van de bezittingen, de schulden, de rechten en de verplichtingen van de VZW (zie bijlage 3).

Ook dit document dient jaarlijks neergelegd te worden op de griffie van de rechtbank van koophandel.

Een kleine VZW mag er wel voor kiezen om een dubbele boekhouding te doen op voorwaarde dat ze dit minimum 3 jaar blijft doen.

6.2 Grote vzw

Een grote VZW is verplicht om een dubbele boekhouding te voeren, dus inclusief financieel.

Ze moet haar cijfers jaarlijks bekendmaken of publiceren.

6.3 Zeer grote vzw

Een zeer grote VZW moet daarenboven nog een commissaris aanstellen.

6.4 Algemene verplichting

Een VZW moet dus jaarlijks haar staat van ontvangsten en uitgaven of jaarrekening neerleggen op de griffie van de rechtbank van koophandel. Het 3 opeenvolgende jaren niet neerleggen van de jaarrekening kan de ontbinding van de VZW tot gevolg hebben. De kosten van openbaarmaking hangen af van de wijze waarop de jaarrekening wordt neergelegd. Volgende tarieven zijn exclusief BTW en zijn van toepassing sinds 1 januari 2009:

Wijze van neerlegging	Tarief
Elektronische neerlegging van gestructureerd databestand	58,10 €
Elektronische neerlegging van PDF-bestand	105,60 €
Neerlegging op papier	11,90 €

De openbaarmakingskost voor een verbeterde jaarrekening bedraagt 58,10 €.

7. Belasting over de toegevoegde waarde

7.1 Wie is BTW-belastingplichtige?

Volgens artikel 4, § 1 W.BTW moet als BTW-belastingplichtige worden aangemerkt: "Eenieder die in de uitoefening van een economische activiteit geregeld en zelfstandig, met of zonder winstoogmerk, hoofdzakelijk of aanvullend, leveringen van goederen en diensten verricht die in het wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde zijn omschreven, ongeacht op welke plaats de economische activiteit wordt uitgeoefend".

- eenieder => dus zowel fysieke persoon als rechtspersoon
- geregeld => herhaaldelijk, op een regelmatige basis
- zelfstandig=> zonder enige vorm van ondergeschiktheid

Artikel 6 W.BTW stelt dat de overheid en de openbare instellingen geen belastingplichtigen zijn voor de activiteiten die zij als overheid verrichten, hiervoor worden zij namelijk aangemerkt als niet-belastingplichtige rechtspersonen. Zij zijn echter wel belastingplichtigen voor de activiteiten waarvoor een aanmerking als niet-belastingplichtige voor ernstige concurrentievervalsing zou kunnen zorgen. In dit geval betreffen het meestal gedeeltelijke BTW-belastingplichtigen.

Zijn ook BTW-plichtig:

- Diegenen die buiten hun economische activiteit, binnen een bepaalde termijn en onder bepaalde voorwaarden zekere handelingen verrichten m.b.t. gebouwen. (art. 8 W.BTW)
- Diegenen die toevallig onder bezwarende titel en onder bepaalde voorwaarden een nieuw vervoermiddel leveren. (art. 8bis W.BTW)

Natuurlijke personen of rechtspersonen, die handelingen verrichten die krachtens art. 44 W.BTW zijn vrijgesteld, zijn niet BTW-plichtig. Bijvoorbeeld advocaten en huisartsen.

7.2 Is een vzw BTW-belastingplichtige?

Of een VZW BTW-belastingplichtige is moet naar de effectieve economische activiteit beoordeeld worden.

Sommige VZW's zijn niet BTW-plichtig, andere zijn gemengde BTW-plichtige en andere zijn volledig BTW-plichtig.

7.3 BTW op lidgelden en sponsoring?

Lidgelden zijn niet altijd (volledig) vrijgesteld van BTW. Ze zijn enkel vrijgesteld van BTW als ze geen tegenprestatie vormen voor diensten die de vereniging aan haar leden verstrekt. In de praktijk zullen de lidgelden vaak deels vrijgesteld zijn en deels onderworpen zijn aan BTW waardoor de VZW een gemengde BTW-plichtige is. Wanneer een VZW sponsoring ontvangt zonder dat daar enige vorm van tegenprestatie tegenoverstaat dan zijn de sponsorgelden niet onderworpen aan BTW.

8. Rechtspersonenbelasting of vennootschapsbelasting?

8.1 Rechtspersonenbelasting

Indien een VZW aan de rechtspersonenbelasting onderworpen is zal haar winst slechts deels of niet belast worden. In de rechtspersonenbelasting zijn namelijk slechts een beperkt aantal inkomsten belastbaar (art. 221 en 223 WIB '92). Dit heeft tot gevolg dat VZW's vaak geen belasting dienen te betalen.

Een VZW die aan de rechtspersonenbelasting onderworpen is wordt enkel belast op onderstaande inkomsten.

Onroerende inkomsten

Voor in België gelegen onroerende goederen zijn volgende inkomsten belastbaar aan het tarief van 20%:

- het deel van het netto bedrag van de huurprijs en de huurvoordelen dat meer bedraagt dan het geïndexeerde kadastraal inkomen;
- de bedragen verkregen bij vestiging of overdracht van een recht van erfpacht of van opstal of van gelijkaardige onroerende rechten

Voor in het buitenland gelegen onroerende goederen zijn volgende inkomsten belastbaar aan het tarief van 20%:

- het nettobedrag van de huurwaarde of de huurprijs en de huurvoordelen
- de bedragen verkregen bij vestiging of overdracht van een recht van erfpacht of van opstal of van gelijkaardige onroerende rechten

De inkomsten uit onroerende goederen, die gelegen zijn in een land waarmee België een overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting heeft gesloten, zijn vrijgesteld.

Meerwaarden

- Meerwaarden op ongebouwde onroerende goederen of op sommige zakelijke rechten met betrekking tot zulke goederen worden belast. Aan het tarief van 33% wanneer de goederen of rechten worden vervreemd binnen de vijf jaar na verkrijging ervan of aan het tarief van 16,5% wanneer de vervreemding meer dan vijf jaar na de verkrijging plaatsvindt.
- Meerwaarden op gebouwde onroerende goederen of op sommige zakelijke rechten met betrekking tot zulke goederen worden ook belast, zij het steeds aan 16,5%
- Meerwaarden op belangrijke deelnemingen worden belast aan 16,5%.

Bovenstaande tarieven worden nog verhoogd met 3% aanvullende crisisbijdrage.

8.2 Vennootschapsbelasting

Een VZW is soms onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

Dit kan zijn door haar exploitatie bv. een Turks café VZW of door haar winstgevende activiteit.

Om in de vennootschapsbelasting tot het belastbaar resultaat te komen worden volgende bewerkingen doorlopen:

1e bewerking: boekhoudkundige winst verhoogd met de verworpen uitgaven en dividenden

2e bewerking: omdeling van het resultaat naar de oorsprong

3^e bewerking: aftrek van de niet belastbare bestanddelen

4^e bewerking: aftrek van definitief belaste inkomsten en vrijgestelde roerende inkomsten

5^e bewerking: aftrek voor risicokapitaal

6^e bewerking: aftrek van de vorige verliezen

7^e bewerking: investeringsaftrek

Eenmaal het belastbaar resultaat berekend is wordt het tarief bepaald en dan kan de belasting berekend worden.

Opgelet: een VZW met boekjaar 31/12/2007 – 30/12/2008 valt onder aanslagjaar 2009. Bij bijvoorbeeld een NV of BVBA zou eenzelfde boekjaar onder aanslagjaar 2008 vallen.

8.3 Volgende handelingen worden echter voor VZW's niet als verrichtingen van winstgevende aard beschouwd:

(artikel 182 WIB 92)

- alleenstaande of uitzonderlijke verrichtingen
- verrichtingen die bestaan in het beleggen van fondsen ingezameld in het kader van de statutaire opdracht
- verrichtingen die bestaan in een bedrijvigheid die slechts bijkomstig op nijverheids-, handels- of landbouwverrichtingen betrekking hebben.

Indien de winst toch voort komt uit bv. de permanente activiteit en deze activiteit staat omschreven in artikel 181 van het Wetboek Inkomstenbelasting van 1992 dan is de VZW onderworpen aan de rechtspersonenbelasting, zonet aan de vennootschapsbelasting.

8.4 Aan de vennootschapsbelasting zijn niet onderworpen:

(artikel 180 en 181 WIB 92)

Een aantal rechtspersonen worden steeds uitgesloten uit het toepassingsgebied van de vennootschapsbelasting, namelijk de vennootschappen, verenigingen en instellingen zoals bedoeld in art. 180 WIB 92:

- intercommunales beheerst door de wet van 22 december 1986;
- de NV Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel, de Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen, de haven van Brussel en de autonome havens van Luik, Charleroi en Namen;
- de Nationale Delcrederedienst;
- de Belgische Maatschappij voor Financiering van de Nijverheid;
- de waterzuiveringmaatschappijen beheerst door de wet van 26 maart 1971;

- het Participatiefonds;
- de Waalse Regionale Maatschappij voor Openbaar Personenvervoer en de exploitatiemaatschappijen die eraan zijn verbonden;
- de Vlaamse Vervoermaatschappij en de autonome exploitatie-entiteiten binnen de maatschappij;
- de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel;
- waterzuiveringmaatschappijen beheerst door de wet van 26 maart 1971.

Zijn ook niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting, VZW's en andere rechtspersonen die geen winstoogmerk nastreven en volgende activiteit hebben art. 181 WIB 92:

- 1^e bevorderen van (inter) professionele belangen van hun leden
bv. Service Clubs, IAB
- 2^e wanneer ze voornamelijk/uitsluitend tot doel hebben om fiscale/sociale verplichtingen van hun leden te voldoen
bv. Sociaal secretariaat, UNIZO
- 3^e belast met het innen, kapitaliseren, centraliseren en verdelen van fondsen voor sociale zekerheid
- 4^e verstrekken van onderwijs of steunen van onderwijs
- 5^e organiseren van handelsbeurzen of tentoonstellingen
- 6^e door de bevoegde organen van de Gemeenschappen erkende dienst voor gezins- of bejaardenhulp, of nog niet erkende dienst die wel erkend zou kunnen worden.
- 7^e erkend zijn om giften te aanvaarden
bv. Child Focus
- 8^e private stichtingen die certificaten van aandelen uitgeven

Wanneer een VZW in de vennootschapsbelasting wordt belast dan worden alle overgedragen verliezen van de VZW op nul gezet. Ze mag deze dan nooit meer recupereren.

8.4 Schematisch overzicht

Om het bovenstaande te verduidelijken is er een schematisch overzicht op volgende pagina. Hier reeds een ontleding van enkele termen ter verduidelijking van het schema:

Exploitatie

Men moet zich hiervoor concentreren op de werkelijke bedrijvigheid, het maatschappelijk doel doet hier niks ter zake.

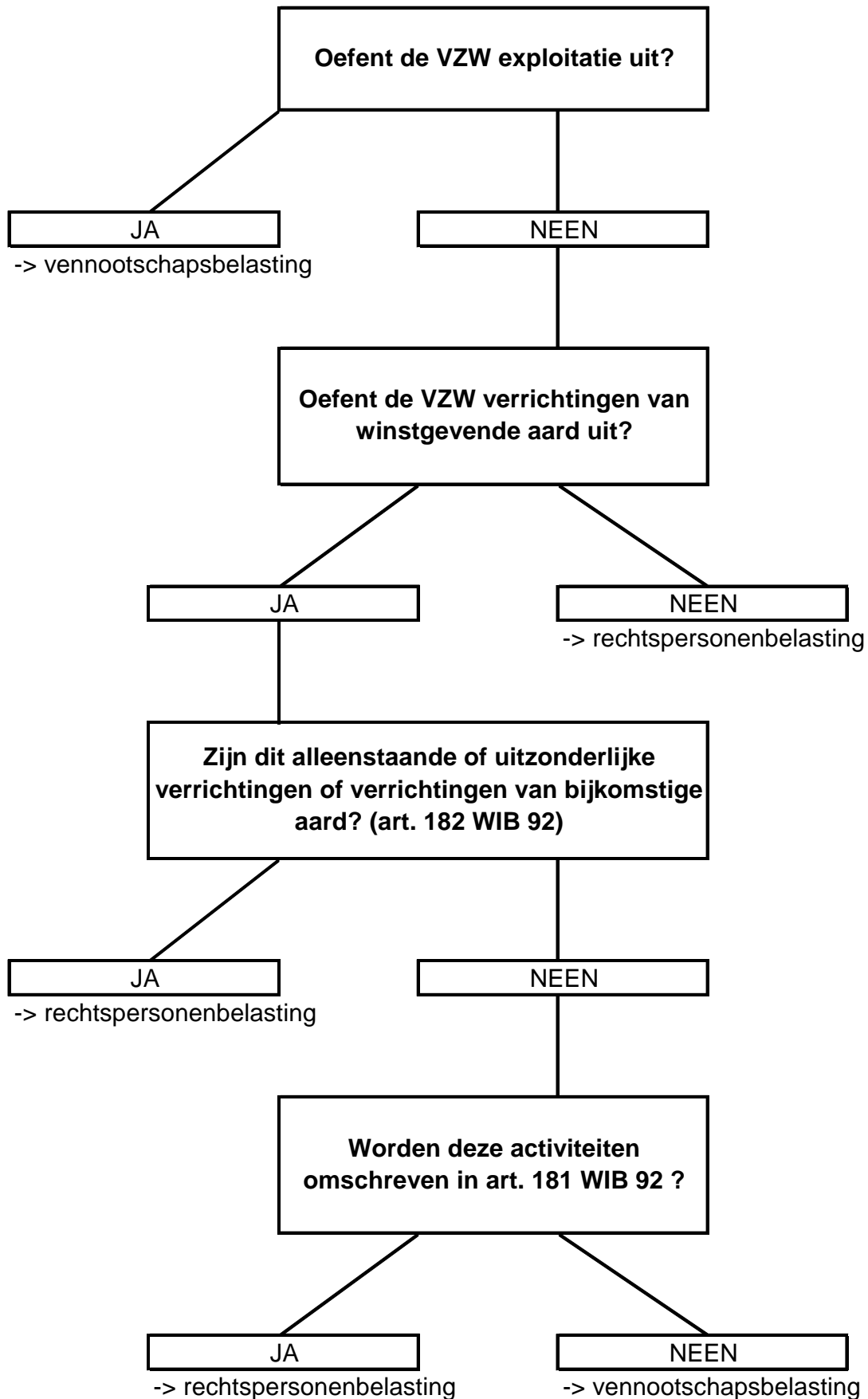
Volgens de rechtsleer is er sprake van exploitatie indien de VZW werkt met een economisch doel, een organisatie en strategie op termijn en met rationele beheersmethoden die essentieel zijn gericht op de begrippen kosten, opbrengsten en rentabiliteit.

Verrichtingen van winstgevende aard

Ook dit begrip is vrij vaag maar uit de rechtspraak blijkt dat hiermee bedoeld wordt verrichtingen met commerciële doeleinden.

Alleenstaande of uitzonderlijke verrichtingen

Dit zijn verrichtingen die noch herhaaldelijk, noch veelvuldig worden gesteld. Bijvoorbeeld een eenmalig concert of jaarlijkse tentoonstelling.

8.4 Praktijkvoorbeelden

- a) Een VZW wordt opgericht voor het organiseren van paardenwedrennen (=hippodroom). De VZW gaat dit niet zelf uitvoeren maar wel via een CVBA. De aandeelhouders in deze CVBA zijn de VZW, X en Y. De winst komt volgens afspraak aan de aandeelhouders toe.
De VZW int deze gelden omwille van commerciële activiteiten en wordt hierdoor dus in de vennootschapsbelasting onderworpen.
- b) Een NV rusthuis (gebouw + exploitatie) wordt aan de vennootschapsbelasting onderworpen. De vennootschap kan geen subsidies krijgen door het commerciële aspect, als VZW kan dat wel dus de exploitatie wordt in de VZW ondergebracht d.m.v. verkoop.
De activiteit van de VZW staat vermeld in artikel 181 WIB 92 dus de VZW zou normaal gezien onder de rechtspersonenbelasting vallen. Maar omdat een activiteit niet van dag op dag kan overgaan van commercieel naar niet commercieel valt deze VZW toch onder de vennootschapsbelasting.
- c) Als een VZW uitsluitend of hoofdzakelijk lessen organiseert in een tennisclub dan valt ze onder de rechtspersonenbelasting. Indien ze daarenboven een kantine uitbaat in de tennisclub en/of terreinen verhuurt en de inkomsten komen voornamelijk uit deze activiteit(en) dan zal ze onderworpen worden aan de vennootschapsbelasting indien de kantine ook toegankelijk is voor niet leden.
- d) De rechtbank van Leuven heeft op 28.11.2003 beslist dat de Oxfam-Wereldwinkels niet onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting. Volgens de rechtbank draait de essentie in Wereldwinkels rond de vormingsactiviteiten, de informatieverstrekking over de werking van Oxfam en de herkomst van de aangeboden producten. De verkoop van de producten zou dus bijkomstig zijn en enkel een onbaatzuchtig maatschappelijk doel dienen.

De commerciële activiteiten of concurrentieverstorende activiteiten moeten dus steeds in ondergeschikt verband worden uitgevoerd om aan de rechtspersonenbelasting onderworpen te zijn.

9. De VZW-taks

9.1 Wat?

De VZW-taks, ook patrimoniumtaks genaamd, is een belasting op het vermogen van de VZW.

Artikel 147 van het Wetboek Successierechten onderwerpt iedere vereniging zonder winstoogmerk aan een jaarlijkse taks ter vergoeding van successierechten.

Deze taks bedraagt 0,17% op de massa der in België bezeten goederen zonder aftrek van de lasten.

Ontvangen intresten, huurgelden, pachtgelden en alle liquiditeiten/ bankrekeningen die de VZW heeft worden niet aan deze taks onderworpen.

9.2 Hoe aangeven?

De Raad van Bestuur moet jaarlijks de verkoopwaarde schatten op 1 januari. Er moet uiterlijk op 28 februari van elk jaar een aangifte ingediend worden bij het plaatselijk ontvangkantoor der registratie van de FOD Financiën.

9.3 Wanneer en hoeveel te betalen?

Een (eventuele) betaling van de taks dient te gebeuren voor 31 maart van ieder jaar. Als de verkoopwaarde van de massa der goederen minder bedraagt dan 25.000,00 € dan moet er geen taks betaald worden.

Bedraagt de verkoopwaarde meer dan 25.000,00 € dan wordt ze vermenigvuldigd met 0,17%.

Is de uitkomst van deze formule > 125,00 € dan dient de taks jaarlijks opnieuw berekend en betaald te worden.

Bedraagt de uitkomst van deze formule echter < 125,00 € dan mag de VZW ervoor opteren om voor 3 jaar te betalen. Zo moet de verkoopwaarde van de massa der goederen niet ieder jaar opnieuw geschat te worden.

10. Giften

10.1 Het ontvangen van giften, schenkingen en legaten

Een VZW is gerechtigd om giften in ontvangst te nemen. Giften zijn schenkingen of legaten. Sponsoring en subsidies worden niet als giften beschouwd. Men kan aan een VZW schenken als levende of bij wijze van testament.

Schenkingen zijn giften onder levenden. Er zijn 2 soorten schenkingen:

- handgiften = schenkingen zonder tussenkomst van een notaris
- notariële giften = schenkingen met tussenkomst van een notaris.

Legaten zijn nalatenschappen of delen ervan, toegewezen ingevolge een testament.

Het ontvangen van schenkingen en legaten is aan een aantal wettelijke regels onderworpen.

Voor het ontvangen van schenkingen (uitgezonderd handgiften) en legaten moet aan de Minister van Justitie machtiging tot aanvaarding gevraagd worden voor bedragen hoger dan 100.000,00 €. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

De machtiging komt als volgt tot stand:

- 1^e voorlopige goedkeuring door Raad van Bestuur
- 2^e opmaken van de aanvraag tot machtiging
- 3^e Ministerieel besluit tot machtiging (binnen de 3 maanden)
- 4^e definitieve goedkeuring Raad van Bestuur

Voorwaarden om machtiging ter aanvaarding van schenkingen en legaten te verkrijgen:

- rechtspersoonlijkheid moet verworven zijn
- de jaarrekeningen moeten vanaf de oprichting of ten minsten de 3 laatste boekjaren zijn neergelegd op de rechtbank van koophandel

10.2 Schenkingsrechten/successierechten

Op schenkingen bij notariële akte worden schenkingsrechten geheven. VZW's genieten van een verlaagd tarief van 8,8%. Indien de schenker zelf een rechtspersoon is, bedraagt dit tarief slechts 1,1%. Op een handgift zijn geen schenkingsrechten

verschuldigd. Ook op subsidies en sponsoring zijn geen schenkingsrechten verschuldigd aangezien deze zelfs niet als schenkingen worden beschouwd. Op legaten worden successierechten geheven. VZW's genieten hier van hetzelfde verlaagd tarief van 8,8%.

10.2.1 De techniek van het duolegaat

Men kan bij testament bepalen dat een VZW algemeen legataris is van een nalatenschap, op voorwaarde dat de VZW de bijzondere legaten betaalt die in het testament zijn voorzien.

Om gebruik te maken van de techniek van het duolegaat moet aan 3 voorwaarden worden voldaan:

1. er moet een testament bestaan
2. in het testament moet bepaald zijn dat één of meerdere personen een legaat ontvangen
3. in het testament moet bepaald zijn dat een deel van de erfenis wordt toegekend aan een VZW, die alle successierechten moet betalen

Het voordeel van het duolegaat ligt in de berekening van de successierechten. Op een legaat gedaan aan een VZW is in Vlaanderen een verlaagd tarief van 8,8% van toepassing, voor natuurlijke personen daarentegen hangt het tarief af van de graad van verwantschap en de hoegrootheid van de erfenis waarbij de successierechten kunnen oplopen tot 65%. De techniek van het duolegaat is dus voornamelijk interessant wanneer er geen erfgenamen zijn in rechte lijn.

Het duolegaat is gebaseerd op artikel 64 van het wetboek van successierechten.

Voorbeeld:

Marc overlijdt en laat 190.000,00 € na.

Simulatie A zonder duolegaat : 190.000,00 € aan zijn neef Walter

Simulatie B met duolegaat: 95.000,00 € aan zijn neef Walter
95.000,00 € aan VZW Paco

Resultaat simulatie A:

75.000,00 € x 45% = 33.750,00 €	
50.000,00 € x 55% = 27.500,00 €	
<u>65.000,00 € x 65% = 42.250,00 €</u>	
190.000,00 €	103.500,00 €

Walter verkrijgt dus netto 86.500,00 €, namelijk 200.000,00 € min 103.500,00 €

Resultaat simulatie B:

95.000,00 € x 8,8% = 8.360,00 €	
75.000,00 € x 45% = 33.750,00 €	
<u>20.000,00 € x 55% = 11.000,00 €</u>	
190.000,00 €	53.110,00 €

Walter verkrijgt dus netto 95.000,00 €.

De VZW houdt netto 41.890,00 € over van haar 95.000,00 €

In simulatie B is het deel dat Walter erft slechts de helft van wat hij erft in simulatie A maar toch houdt Walter netto meer over in simulatie B. Het duolegaat kan dus zeer interessant zijn. Was Walter nu geen familie van Marc dan was het de besparing aan successierechten door voor het duolegaat te kiezen nog groter.

10.3 Fiscale aftrekbaarheid van giften:

Een gift aan een VZW kan fiscaal aftrekbaar zijn. Alleen VZW's erkend bij ministeriële beslissing of bij koninklijk besluit kunnen aan een schenker een fiscaal attest verstrekken waardoor deze op zijn belastingaangifte de gift aan de VZW in aftrek mag brengen. Hiervoor moet een gift wel minimum 30 € bedragen op jaarbasis.

11. Ontbinding van een vzw

Een VZW kan op 3 manieren ontbonden worden, namelijk vrijwillig, gerechtelijk of van rechtswege.

11.1 Vrijwillige ontbinding

11.1.1 Oorzaken

Een vrijwillige ontbinding is het gevolg van een beslissing van de leden van de VZW.

11.1.2 Procedure

Enkel de Algemene Vergadering is bevoegd om deze beslissing te nemen. Ten minste 2/3den van de leden moet aanwezig of vertegenwoordigd zijn om rechtsgeldig te kunnen beslissen. Er wordt beslist bij 4/5den van de stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden.

De Algemene Vergadering moet één of meer vereffenaars aanduiden. Deze moet(en) het passief van de VZW aanzuiveren en het actief ten gelde maken. Het overblijvend netto actief moet naar éénzelfde belangeloos doel gaan.

11.2 Gerechtelijke ontbinding

Een gerechtelijke ontbinding is het gevolg van een beslissing van de rechtbank van eerste aanleg.

11.2.1 Oorzaken

Mogelijke oorzaken van deze beslissing door de rechtbank van eerste aanleg:

- de VZW is niet in staat haar verbintenissen na te komen
- het vermogen of de inkomsten uit het vermogen van de VZW worden voor andere doeleinden aangewend dan die waarvoor zij is opgericht
- de VZW verricht handelingen die in strijd zijn met de statuten, de wet of de openbare orde
- de VZW heeft drie opeenvolgende jaren geen jaarrekening neergelegd
- de VZW telt minder dan drie leden

11.2.2 Procedure

Ieder belanghebbende kan een verzoek tot ontbinding indienen op de rechtbank van eerste aanleg.

De rechtbank kan de handeling waarop de eis tot ontbinding van toepassing is vernietigen, ook al gaat ze niet in op de eis tot ontbinding.

Indien de Rechtbank van eerste aanleg ingaat op de eis tot ontbinding moet ze één of meer vereffenaars aanduiden. Deze moet(en) het passief van de VZW aanzuiveren en het actief ten gelde maken. Ook hier moet het overblijvend netto actief aan een belangeloos doel toekomen.

11.3 Ontbinding van rechtswege

Een ontbinding van rechtswege geschiedt automatisch door oorzaken voorzien in de statuten. Wanneer een VZW bijvoorbeeld werd opgericht voor bepaalde duur en deze termijn verstrijkt dan houdt het bestaan van de VZW ook op. Een andere mogelijkheid is dat de VZW slechts 1 lid meer telt, dan moet de VZW ook ontbonden worden. De procedure van de ontbinding van rechtswege is verder identiek aan deze van de vrijwillige ontbinding.

11.4 Bekendmaking van de ontbinding

De beslissing tot ontbinding, de aanduiding van de vereffenaar(s) en de bestemming van het netto actief moeten worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad door middel van formulier I en formulier II.

Hiervoor dient de VZW een brief te richten aan de Griffie van de Rechtbank van Koophandel met daarbij het formulier I en II gevoegd.

Deze formulieren zijn te vinden op de site van de Federale Overheidsdienst Justitie.

UITGAVEN																	
Nr.	Datum Registra.	Om- schrijving	Bank X		Bank Y		Andere lichtrekeningen en gelijksoortig rekeningen		Kas 1		Kas 2		Bedrag totaal	Uitgaven			
			Goederen en diensten		Bezoldi- gingen	Diensten en diverse goederen	Andere										
			Bedrag	Omschrij- ving			Bedrag	Omschrij- ving									
Nr.	Bedrag	Nr.	Bedrag	Nr.	Bedrag	Nr.	Bedrag	Nr.	Bedrag	Nr.	Bedrag						
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
												0,00					
Totaal uitgaven				0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

BIJLAGE B: GENORMALISEERD MINIMAAL SCHEMA VAN DE STAAT VAN DE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

UITGAVEN	BEDRAG	ONTVANGSTEN	BEDRAG
Goederen en diensten		Lidgeld	
Bezoldigingen		Schenken en legaten	
Diensten en diverse goederen		Subsidies	
Andere uitgaven		Andere ontvangsten	
Totaal uitgaven	0	Totaal ontvangsten	0

BIJLAGE C: INVENTARIS VAN ACTIVA, RECHTEN, SCHULDEN EN VERBINTENISSEN

1. SAMENVATTING VAN DE WAARDERINGSREGELS (art. 6)

2. AANPASSING VAN DE WAARDERINGSREGELS (art. 7)

3. BIJKOMENDE INLICHTINGEN (art. 14)

4. GENORMALISEERD MINIMAAL SCHEMA VAN DE STAAT VAN HET VERMOGEN (art. 14)			
BEZITTINGEN	BEDRAG	SCHULDEN	BEDRAG
Onroerende goederen (terreinen, ...) - behorend tot de vereniging in volle eigendom - andere		Financiële schulden	
Machines - behorend tot de vereniging in volle eigendom - andere		Schulden ten aanzien van leveranciers	
Roerende goederen en rollend materiaal - behorend tot de vereniging in volle eigendom - andere		Schulden ten aanzien van leden	
Stocks		Fiscale, salariële en sociale schulden	
Schuldvorderingen			
Geldbeleggingen			
Liquiditeiten			
Andere activa		Andere schulden	

RECHTEN	BEDRAG	VERPLICHTINGEN	BEDRAG
Beloofde subsidies		Hypotheken en hypotheekbeloften	
Beloofde schenkingen		Gegeven waarborgen	
Andere rechten		Andere verbintenissen	

5. BELANGRIJKE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN DIE NIET IN CIJFERS KUNNEN WORDEN WEERGEGEVEN (art. 14)